

DE NIEUWGEDEEN VAKBIEVEEGING

De Arbeiderssport en de Vakbeweging

door Jef Engels

Het vraagstuk welken vorm men de arbeidersjeugdbeweging in dit land dient te geven heeft in den loop der laatste vijftien jaar zonder ophouden de aandacht gaande gehouden van de verschillende instanties der Belgische arbeidersbeweging.

Ongetwijfeld, wij zouden gaarne de historiek maken van de op dit gebied gedane inspanningen en opgedane ervaring. Wij zullen ons echter tevreden stellen met te zeggen, dat er nog altijd vier vormen van arbeidersjeugdorganisatie bestaan, zonder bestendig verband tusschen elkander, ten ware door bemiddeling van het Algemeen Komiteit der Socialistische Jeugd en der Arbeiderssport, dat zeer zelden bijeenkomt en waarvan de hoofdtak tot heden bestaan heeft in het vaststellen der verdeling van de subsidies welke de hoofdelingen van de Belgische arbeidersbeweging ter beschikking stellen van de jeugdgroepen.

Wij hebben niet het inzicht uit te weiden over de wijze waarop deze verschillende organisatievormen de politieke en syndikale opleiding hunner aangesloten leden verstaan en waarnemen. Wij wenschen ons eenvoudig te beperken tot een bondige uiteenzetting en toelichting van de inspanning gedaan door de Cekalo (Centrale Kommissie voor lichamelijke opvoeding) op het gebied van de syndikale opleiding der leden.

Dat het ons eerstens geoorloofd zij, voor de kameraden die niet van dichtbij de bedrijvigheid van de arbeiderssport volgen, te zeggen, dat de Cekalo in haar schoot Nationale Federaties telt die de jongelieden groepeeren volgens den sporttak welken zij beoefenen: voetbal, kaatsbal, atletisme, turnen, zwemmen, enz., en zij heden 14,069 leden telt.

De hoofdbekommernis van de bestuurders der Cekalo is altijd geweest, zooveel mogelijk groepen op te richten om de in de zoogenaamde onzijdige, doch meestentijds door de ergste tegenstrevers van de arbeidersklasse bestuurde sportgroepen verzeild geraakte arbeidersjeugd toe te laten hun geliefkoosde sport te beoefenen in den schoot zelf van de arbeiders-

dersklasse, in een groep bestuurd en beheerd door aan de arbeiderszaak verkleefde kameraden.

Voor de arbeidersjeugd is altijd de noodzakelijkheid erkend haar leden na de zware dagtaak door lichaamsoefeningen lenig te houden. Doch, daags na den wapenstilstand hebben sommige kameraden, ten aanzien van de groote voorliefde der jeugd voor de sport, zich rekenschap gegeven, dat het niet altijd mogelijk was de jonge arbeiders te laten medeslepen door de burgeropvatting van de lichamelijke opvoeding, die alle zedelijke opvoeding weert en uitsluitend gesteund is op de verwezenlijking van individueele sportprestatie. Zij waren integendeel van gevoelen, dat er een beweging diende in het leven geroepen die de harmonische ontwikkeling van het menschelijk lichaam nastreeft en gesteund is op gemeenschappelijke en broederlijke oefeningen. Anderzijds moest deze lichamelijke opvoeding gepaard gaan met de zedelijke, politieke en syndikale opleiding der aangesloten leden.

Er mag gezegd dat, wat het eerste gedeelte van haar zending aangaat, de arbeiderssportorganisaties bewonderenswaardige dingen hebben verwezenlijkt (demonstraties te Gent, Antwerpen, Luik, enz.). Het ware te lang ze alle op te sommen, doch hetgeen op dit gebied door de Cekalo werd gedaan is vooral verdienstelijk doordat het in den geest van de jonge arbeiders en arbeidsters de herinnering heeft nagelaten van dagen van gezonde vreugde en arbeidersverbroedering.

Wat het tweede gedeelte harer zending betreft: de zedelijke, politieke en syndikale opvoeding der aangeslotenen, hebben de bestuurders van de Cekalo op zeker oogenblik bemerkt, dat op dit gebied alles of bijna alles te doen overbleef. Dat heeft hen aangezet een bijzonder kongres van al de nationale sportfederaties bijeen te roepen, kongres dat, op 16 Juli 1932 gehouden, het vraagstuk der tot stand te brengen betrekkingen tusschen de vakbeweging en de arbeiderssport met het oog op de bevordering der syndikale opleiding van de sportieve jeugd onderzocht.

Ziehier, samengevat, de belangrijkste besluiten door dit Kongres genomen:

1° De gewestelijke of provinciale federaties of kartels voor lichamelijke opvoeding zullen overeenkomsten sluiten met de Federaties van Vakbonden met het doel de syndikale opleiding der sportieve jeugd te vergemakkelijken en aan te wakkeren;

2° Al de bestuursleden van de sportgroepen zijn gehouden aangesloten te zijn bij hun beroepsorganisatie;

3° De bestuurders der groepen voor lichamelijke opvoeding zullen alles in het werk stellen opdat de leden zich bij hun beroepsorganisatie aansluiten.

Wat van deze besluiten dient onthouden is de vaste wil van de leiders der arbeidssport al hun leden bij de vakorganisatie aan te sluiten en bestendige betrekkingen in 't leven te roepen tusschen de vakbeweging en de organisaties voor lichamelijke opvoeding ten einde van de jeugdige sportliefhebbers niet alleen goede gesyndikeerden doch ook goede syndikalisten te maken.

Doch hoe die bestendige betrekkingen tot stand brengen? Dit is de vraag die op het Kongres der Cekalo werd gesteld en ongetwijfeld ook in de vakbeweging gesteld zal worden.

Dienaangaande houden wij er aan als voorbeeld aan te halen, wat gedaan werd door de Federatie der Vakbonden van de Provincie Luik, die met de Federatie voor Lichamelijke Opvoeding van deze provincie een overeenkomst sloot waarvan de tekst verscheen in het door kameraad Bondas opgesteld bijzonder verslag over de organisatie der jeugd en de vakbeweging, onderworpen aan het XXVIIIe Syndikaal Kongres, gehouden op 25 en 26 September 1932.

Daar deze overeenkomst als een model-overeenkomst kan beschouwd, laten wij er hier, als dokumentatie, den tekst van volgen:

a) De S.S.F. zal de juiste uurtabel van de groepoefeningen, van de algemeene vergaderingen der groepen, sektors en provincie, vaststellen, met het uitsluitend doel, met de medewerking van de syndikale vooraanstaanden een reeks bezoeken met toespraken van 20 tot 30 minuten over de eischen van het syndikalisme aan de arbeiderssportjeugd in te richten;

b) De A.F.V. zal onze elementen onderhouden over de medewerking welke ze aan de vakorganisatie moeten verlenen, in omzendbrieven, brochuren, bijzondere uitgaven, in de *Proletaire*, die bijzondere uitgaven van onze groote betoogingen zou in 't licht geven en ons met een veertiendaagsche rubriek over de arbeiderssport (1/2 blad) zou begiftigen;

c) Bij ieder onzer leergangen voor voorturners, bestuurders en sportafrichters, zou het passen een bijzondere les te geven over de syndikale kwestie en de in dit opzicht door onze groepleiders te voeren aktie;

d) In de gemeenten waar het syndikaat geen jonge sektionnarissen bezit, trachten ze in onze rangen te zoeken;

e) Enkele jonge sportieve kameraden, na een selektie, naar de syndikale weken zenden en ze aan de bezoeken ingericht met een doel van syndikale opvoeding laten deelnemen;

f) De S.S.F. voor haar volwassen leden de verplichting opleggend zich te syndikeeren, de aktie van de A.F.V. richten, opdat we trapsgewijze, bekomen dat eens al de sportieve gesyndikeerden bij de S.S.F. aangesloten wezen;

g) Den steun bekomen van de A.F.V. voor de oprichting van een fonds der groote vijfjaarlijksche feesten van de S.S.F.;

h) Den steun bekomen van de A.F.V. opdat de S.S.F. van het Eén-Meifonds een deel bekome in verhouding met haar waarde en haar belang;

i) Van tijd tot tijd aan een vertegenwoordiger van de S.S.V. toelaten zich op de kongressen van de A.F.V. of haar afdelingen te laten hooren;

j) Inschrijven op de eene of andere afdeling van de S.S.F. (opvoedend turnen, massaturnen, dansen, moderne balletten, rhythmische balletten, plastische beelden, over proletarische onderwerpen, zang- en spreekkooren, enz.), op de door de A.F.V. ingerichte feesten;

k) Inrichten van Tornooien, gezegd van de Algemeene Federatie van Vakbonden voor de sportspecialiteiten;

l) Voortzetten van de studie der punten welke niet onder de hooger opgesomde punten voorkomen, door gemeenschappelijke vergaderingen van de afgevaardigden der A.F.V. en der S.S.F.

Wat te Luik gedaan wordt, kan dit ook in de meeste andere gewesten van het land.

Wat de toepassing van het lid c van deze overeenkomst aangaat zou men b.v. den volgenden wenk in overweging kunnen nemen. Sinds enkele jaren doet de Syndikale Kommissie lofwaardige pogingen met het oog op de vorming van jonge vakbondvooraanstaanden door de inrichting van kursussen voor jonge gesyndikeerden. Wat gebeurt er nu van de leerlingen na afloop dezer kursussen? Hoe kunnen zij zich nuttig maken voor de vakbeweging? Zeker ontbreekt het niet aan gelegenheden, doch waarom zou men diegene niet te baat nemen die geboden wordt door de opvatting welke onze Luiksche kameraden hebben van de tusschen de vakbeweging en de sport- en turngroepen tot stand te brengen betrekkingen.

Waarom gaat het, eigenlijk? De groepen voor lichamelijke opvoeding komen regelmatig bijeen, hetzij in algemeene vergadering, hetzij voor de oefeningen. De bestuurders van deze groepen zijn overstelpt met bestuurlijk- en technisch werk. Zij zouden nochtans regelmatig « praatjes » over het een of ander vraagstuk dat verband houdt met de vakbeweging willen inrichten. Waarom zou men de oud-leerlingen der kursussen voor jonge gesyndikeerden met dit werk niet gelasten? Deze zouden zich daar tegenover jonge arbeiders bevinden en dit zou voor hen een gelegenheid zijn om de gewoonte aan te nemen het woord te voeren op de algemeene vergaderingen. Dit zou, anderzijds, voor hen een uitstekend middel zijn om te volharden in hun syndikale en politieke opleiding.

Doch zelfs indien op de medewerking van deze jonge makers niet kan gerekend, moet er mogelijkheid bestaan in al de gewesten van het land te arbeiden in den door de makers van Luik aangeduiden zin.

De voorstanders van de oprichting van syndikale jeugdgroepen naar het model der Syndikale Jeugdorganisatie van Antwerpen zullen natuurlijk vinden dat hun stelsel meer waarborgen biedt.

Zij hebben misschien gelijk.

Doch, gelooft men oprecht dat het mogelijk is naast sterke federaties voor lichamelijke opvoeding, zooals die van Luik, die meer dan 5,000 leden telt, een syndikale jeugdorganisatie op te richten die zoowat dezelfde jongelieden zou groepeeren?

Waarom de bestaande groepen niet benutten om

het beoogde doel te bereiken: de syndikale opvoeding van de arbeidersjeugd?

Het Antwerpsch stelsel past ongetwijfeld zeer goed aan dit gewest van het land. Waarschijnlijk ook aan andere. Doch aan datgene van Luik zijn onbetwistbare voordeelen verbonden die men niet kan loochenen.

In elk geval zullen de bestuurders van de Cekalo

alles in 't werk stellen opdat de leden van de sportorganisaties bewuste gesyndikeerden worden.

Dat de vakorganisaties, harerzijds, in de mate van het mogelijke de arbeiderssport ondersteunen opdat zij zich ontwikkelen en vooral belette dat de jeugd in de handen valt van de leiders der onzijdige groepen, waarvan sommigen niet aarzelen openlijk uiting te geven aan hun fascistischgezinde gevoelens.

Verplicht naschoolsch onderwijs tot het voleindigen van het achttiende levensjaar

door Theo Bergers

Aldus luidt de derde eisch, gesteld in het jeugdprogramma van het Internationaal Vakverbond.

Aangaande dit vraagstuk is in de wetgeving der verschillende landen groot onderscheid vast te stellen. Talrijk zijn de landen, waar niet de minste wettelijke regeling bestaat in zake voortgezet onderwijs.

De hiernavolgende landen bezitten een wetgeving, die het naschoolsch onderricht geheel of gedeeltelijk aan de jonge arbeiders van 14 tot 18 jaar oplegt: Bulgarije, Duitsland, Estland, Frankrijk, Groot-Brittanje, Italië, Letland, Memel, Oostenrijk, Polen, Zweden, Zwitserland, Tsjechoslowakije, Hongarije, Vereenigde Staten.

In Memel, Polen, Zweden, Zwitserland en Hongarije loopt het verplicht voortgezet onderwijs tot 18 jaar. Deze landen kunnen dus als voorbeeld gesteld worden.

Hoe treurig is het daarentegen met België gesteld! Ons land komt zelfs niet voor in den lijst der Staten met een gedeeltelijke verplichting. Een wettelijke regeling van het voortgezet onderricht ontbreekt er volledig! Het oprichten van vak-, beroeps- en huishoudscholen wordt overgelaten aan vrij initiatief van gemeenten, provinciën of private ondernemingen. Nochtans is er in België, dat een land van uitvoer en industrie is, groote behoefte aan voortgezet technisch onderwijs. Ons land levert vooral half afgewerkte produkten aan het buitenland en houdt zich slechts in geringe mate met de volledige afwerking bezig. De Belgische nijverheid dient zich meer in te richten op het volledig vervaardigen der produkten. Daarom is het noodig meer geschoolde arbeiders te vormen. Een wettelijke regeling, die voor elke gemeente van eenig belang beroepsonderwijs voorziet, dient ingevoerd.

Sedert lange jaren hebben vakbeweging en partij zich met het vraagstuk onledig gehouden. Het was dan ook in opdracht van onze beweging, dat kameraad Barnich een wetsvoorstel opmaakte, waarin werd voorzien:

1° Verplichte bijwoning van technische, theoretische en praktische volmakingskursussen voor al de jongens en meisjes van ten minste 14 jaar, in nijverheid of handel te werk gesteld;

2° Verplichte bijwoning van kursussen voor beroepsvorming der jonge lieden, in den landbouw te werk gesteld;

3° Verplichte huishoudelijke opleiding voor al de jonge meisjes boven 14 jaar.

Dit wetsvoorstel voorziet het instellen van kursussen voor beroepsvorming, binnen een termijn van twee jaar, in de gemeenten van meer dan 10,000 inwoners.

Alhoewel in de bladen en door de verschillende partijen steeds groote genegenheid jegens het technisch onderwijs betuigd wordt, is men er tot op heden niet in geslaagd, het wetsvoorstel van partijgenoot Barnich in de Kamers ter stemming te brengen.

Het Kongres der Syndikale Kommissie, gehouden in 1920, nam in zake het vraagstuk dat wij hier behandelen, volgend besluit:

« De leerlingenschap moet zoodanig ingericht worden dat tevens het werkbezoek en het schoolbezoek in acht genomen worden.

Het onderwijs moet tevens technisch en algemeen wezen zoodat het egelijkertijd voortbrengers en burgers vormt.

» De aan de leerlingen opgelegde uurtabel (arbeid in werkhuis en vorming in de school) mag een vast te stellen duurtijd niet overschrijden, duurtijd welke nooit de acht uur mag te boven gaan.

» Het loon per dag toegekend, mag niet vermindert worden, hoe lang de duurtijd van de schoolbijwoning ook weze.

» Het technisch onderwijs dient verplichtend en kosteloos te zijn voor alle jonge lieden die als leerling aangenomen worden, tot welk beroep zij ook behooren.

» Buiten de algemeene en technische vorming, voortvloeiend uit de verplichte leerlingenschap, zal de arbeidster van 14 tot 18 jaar een bijzonder verplicht onderricht ontvangen, doordrongen van de noodwendigheden van het familieleven en bevattende onderichtingen in zake huishouding, kinderopvoeding, naaiwerk, zedelijke en esthetische kultuur. »

Op het buitengewoon kongres, gewijd aan de studie van het technisch onderwijs en ingericht in samenwerking van B.W.P. en Syndikale Kommissie, op 6 December 1930, bracht kameraad De Vlaemynck verslag uit in zake verplicht naschoolsch onderwijs. Hij kwam tot het besluit, dat de bureelen van den Algemeenen Raad en der Syndikale Kommissie zich in verbinding dienden te stellen met de socialistische parlementaire groep, opdat in den loop van den volgenden zittijd een wetsontwerp zou ingediend worden, waarin de eischen der vakbeweging aangaande verplicht naschoolsch onderricht zouden vervat zijn.

Ten slotte, achten wij nog het oordeel van den Eerebestuurder der Universiteit van den Arbeid, O. Buyse, betreffends dit vraagstuk belangrijk genoeg om het hier weer te geven:

« In de wet op het arbeidskontraakt dient voor de wetgevers de verplichting ingelascht te worden:

» 1° Op stelselmatige wijze de jonge arbeiders of arbeidsters van minder dan 18 jaar zoo volledig mogelijk te onderrichten in de kennis van de nijverheden en beroepen, die het voorwerp van hunne uitbating uitmaken.

» 2° Aan deze jonge arbeiders den noodigen vrijen tijd toe te kennen om regelmatig de leergangen te volgen eener algemeene school, of een elementaire technische school met beperkten leerrooster en hun een normaal loon uit te betalen voor de lesuren, die zouden samenvallen met de werkuren. »

In zake naschoolsch onderricht is in België nog alles te doen. Hopen wij dat deze schreeuwende achterstal tegenover andere ons omringende industriële landen weldra door den stijgenden invloed onzer moderne arbeidersbeweging zal kunnen ingehaald worden.

Beroepsvoorlichting

Inzoverre desangående inlichtingen voorhanden zijn, kan betreffende de beroepskeuze in de verschillende landen het volgende gezegd worden:

Denemarken: Te Kopenhagen is een psychoteknisch onderzoeksinstituut gevestigd dat van den Staat en de gemeenten Kopenhagen en Frederiksberg toelagen ontvangt.

In *Duitschland* is de beroepsvoorlichting wettelijk geregeld. 611 officieele bureelen voor beroepsvoorlichting zijn in werking. De schoolbesturen verleen er hun medewerking aan reeds in 1928 kwamen 438,027 kinderen ter raadpleging bij deze bureelen.

In *Frankrijk* regelt een besluit van 22 September 1922 de beroepsvoorlichting. In ieder departement benoemen de vakbonden een vertegenwoordiger voor de met de beroepsvoorlichting gelaste instellingen.

Kommissies, samengesteld uit industrieelen en onderwijzers zetelen op vastgestelde dagen en geven raad aan de schoolverlatende jeugd. De Regeering kent steun toe aan de patroons die een bureel voor beroepskeuze oprichten.

In *Engeland* werden gewestelijke komiteiten samengesteld, onder toezicht van het Ministerie van Onderwijs. Voor jongens en meisjes die de school verlaten worden voordrachten gehouden. Raadgevers leggen bezoeken af en verstrekken de ouders en kinderen de gepaste onderrichtingen.

In het jaar 1921 werd een Instituut voor nijverheidspsychologie opgericht dat o.m. de methodes voor het doelmatig uitkiezen der leerlingen bestudeert.

In *Nederland* beschikken verschillende gemeenten over een bureel voor beroepskeuze. Het officieel Amsterdamsch Bureel is het voornaamste. Voor ieder schoolverlatend kind wordt aan deze instelling een fiche met inlichtingen verstrekt. Dit vergemakkelijkt het onderzoek, wanneer jongens en meisjes zich aanmelden op het bureel. Na een tijd de aanbevolen arbeid te hebben uitgeoefend kunnen de jonge arbeiders naar het bureel terugkeeren.

In *Oostenrijk* heeft de Kamer voor Arbeiders en Bedienden bureelen voor beroepsvoorlichting opgericht. Het Bestuur er van wordt toevertrouwd aan vaklieden en een dokter. Het Bureel heeft tot opdracht, op grond van den toestand der arbeidsmarkt

raad te verstrekken tot welk beroep de leerling best zal toetreden. Daarnevens wordt den leerling rechterlijke bescherming verzekerd.

Zweden: Te Stockholm worden aan de leerlingen tijdens hun laatste schooljaar brochuren verdeeld, die onderrichtingen bevatten betreffende de beroepen en de ontwikkelingsmogelijkheden. Deze brochuren worden tijdens het schooljaar besproken.

Buitendien is in elke school een leeraar of onderwijzeres gelast, zich bijzonder met dit vraagstuk bezig te houden om de overige leeraars en de ouders met raad bij te staan.

De leerlingen der laatste studiejaren dienen een formulier in te vullen dat aan de bureelen voor arbeidsplaatsing wordt afgeleverd en waarop de leeraar zijn oordeel over de geschiktheid van den leerling bekend maakt.

In de voornaamste steden van Zwitserland werden bureelen voor beroepsvoorlichting opgericht. Deze zijn meestal bij de arbeidsbeurzen aangesloten. Te Zurich en Geneve zijn verder psychoteknische instituten opgericht die de diensten voor beroepsvoorlichting der verscheidene gewesten met raad en daad bijstaan.

In Tsjekoslowakije bestaan twee centralen voor beroepsvoorlichting. De Tsjekische Centrale, gevestigd te Praag, bezit 27 vertakkingen in de voornaamste nijverheids- en handelsplaatsen. De Duitse Centrale heeft 3 vertakkingen; verdere uitbreiding wordt voorzien. De beide Centralen staan in nauwe verbinding met de gewestelijke arbeidsbeurzen. Grote ondernemingen maken er gebruik van voor het aanschaffen van personeel.

De Regeering bekommert zich niet om de jonge werklozen!

Tijdens de ondervraging, uitgaande van de socialistische mandatarissen in de Kamer der Volksvertegenwoordigers, verklaarde de regeering dat zij het privaat-initiatief inzake bescherming der jonge werklozen zou steunen.

De ervaring leert nu, dat de regeering haar steun beperkt tot « beloften ».

Inderdaad, de Arbeidersjeugdcentrale telt in haar midden een groot aantal jonge werklozen. Zij meende, dit jaar, werklozenkringen in te richten, waar deze jonge menschen een week zouden kunnen doorbrengen. Er zou, naast de aangename bezigheden, ook voor ontwikkeling gezorgd worden. De morgen zou steeds voorbehouden worden aan het verrichten van allerlei werk.

Langs den weg der Syndikale Commissie werd een aanvraag tot den minister gericht om aan de jonge werklozen, die deze kampen bijwonen, toe te laten in de nabij gelegen gemeente te gaan stempelen.

Kamerraad Mertens, als senator, en Jamar, als volksvertegenwoordiger, drongen bij den minister aan, opdat voldoening zou gegeven worden.

Ten slotte is een weigerend antwoord gegeven!

Liever dan de jonge werklozen de gelegenheid te geven enkele dagen in een gezond kamp te gaan doorbrengen, verplicht zij hen onafgebroken te gaan slenteren aan het dopbureel.

Onlangs heeft dezelfde regeering talrijke jonge werklozen van hun steun beroofd.

Een regeering die op dergelijke onverantwoordelijke wijze handelt, bekommert zich niet om het lot van de jonge werklozen!